

Årsredovisning 2013

Barn- och grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens ansvar och uppgifter	3
I fokus	3
Måluppfyllelse	4
Uppdrag	4
Ekonomi	5
I fokus	6
Befolkningsutfall 2013 och befolkningsutveckling 1-15 år	6
Utvärdering av nuvarande resursfördelningsmodell	6
Lärares tid med elever	6
Insyn i fristående skolor	7
Ny kommunal förskola	7
Tillsynsbesök i förskolor och pedagogisk omsorg	7
Pedagogiskt högskoleutbildad personal	8
Öppen förskola.....	8
Måluppfyllelse.....	8
Arbetet i förskolan och skolan ska präglas av en långsiktig hållbar utveckling	9
Eleverna når ökad måluppfyllelse.....	9
Skolan ger elever förutsättningar för utveckling och lärande	10
Förskolor följs upp och granskas	10
Pedagogisk omsorg följs upp och granskas	10
Skoldagen präglas av trygghet, glädje och nyfikenhet	11
Förskolor/grundskolor arbetar hälsofrämjande.....	11
Förskolor/grundskolor är i ekonomisk balans	11
Uppdrag.....	11
Uppdrag i VP13.....	11
Kvalitetsuppföljning av förskolor/pedagogisk omsorg samt indikatorer för förskola/pedagogisk omsorg och grundskola	18
Ekonomi	21
Driftbudget	21
Uppföljning av kostnadssänkningar	30
Volymer	31
Nyckeltal	33
Investeringar	33
Bilaga.....	35
Ekonomisk årsrapport 2013 för Täbys kommunala verksamhet	35

Sammanfattning

Nämndens ansvar och uppgifter

Barn- och grundskolenämnden är styrelse för och har ansvar för driften av den kommunala skolan som omfattar förskoleklass, grundskola, obligatorisk särskola och fritidshem, kommunal förskola och öppna förskolan. Utöver de kommunala verksamheterna finansierar nämnden, genom bidrag i form av peng, verksamheten för täbybarn och -elever i fristående skolor, fritidshem, förskolor och annan pedagogisk verksamhet (t.ex. familjedaghem) i och utanför Täby kommun.

Skolinspektionen utövar tillsyn och granskar skolväsendets kvalitet oavsett huvudman. Barn- och grundskolenämnden i Täby ansvarar för de kommunala verksamheterna och har en insyns rätt i de fristående skolverksamheterna. Nämnden ansvarar vidare för tillsynen av fristående förskola, annan pedagogisk verksamhet och fristående fritidshem vars huvudman kommunen har godkänt, ett tillsynsansvar som är kopplat till nämndens godkännande. Skolinspektionen kontrollerar i sin tur att kommunen uppfyller sitt tillsynsansvar.

All verksamhet bygger på valfrihet, som innebär att föräldrar och elever har möjlighet att välja den förskola, annan pedagogisk verksamhet eller skola man önskar både inom och utom kommunen. I kommunen finns ett stort utbud av förskolor och skolor, kommunala och fristående, med olika inriktningar och profiler.

Förskolor och pedagogisk omsorg i Täby drivs i stort sett helt av enskilda huvudmän, kommunen driver två förskolor. Av täbyeleverna i grundskolan går cirka 60 procent i kommunala grundskolor.

I fokus

Avsnittet i fokus beskriver viktiga händelser i verksamheten som inte har koppling till mål eller direkta uppdrag i verksamhetsplanen.

Genomgripande förändringsarbete kännetecknar mycket av det som skett under 2013 avseende förskola och skola. I kontakterna med de fristående verksamheterna har ett arbete med insyn inletts, en insyn som ska säkerställa att kommunen vet vad som sker i verksamheter som är finansierade med offentliga medel. Inom ramen för kommunens tillsyn av de fristående förskolorna arbetar tillsynspedagogerna idag på ett nytt sätt, för att årligen göra en genomgång av samtliga förskolor.

Lärarnas tid med elever ska bli kvalitativt bättre. Arbetet i Täbys kommunala skolor syftar till att ta fram en gemensam modell för kollegialt lärande för att tidseffek-

tivisera och utveckla lärarnas tid med eleverna, allt i enlighet med de senaste forskningsrönen. Här är kommunens förstelärare och lektor (de så kallade karriärtjänsterna) ett viktigt stöd och redskap.

Under 2013 har också ett förändringsarbete inletts med syfte att införa en bättre och mer likvärdig resursfördelningsmodell från och med läsåret 2015/16. Modellen bygger på kraven i lagstiftning och rättspraxis, vilket bland annat medför en justering av vilka elever som är berättigade till tilläggsbelopp samt att grundbeloppet ska justeras efter socioekonomiska förhållanden.

Täby har sedan 2011 satsat på att höja andelen pedagogisk högskoleutbildad personal genom att införa ett pengpåslag för de förskolor som har en hög andel motsvarande 43 % eller mer. Satsningen har gett resultat. Sammantaget för alla förskolor i Täby har andelen ökat med två procentenheter mellan 2012 och 2013 från 32 % till 34 %. Även antalet förskolor med en hög andel pedagogiskt högskoleutbildad personal på 43 % eller mer har ökat markant 2013 jämfört med 2012, se diagram under *avsnittet Volymer*.

Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har fastställt sex kommungemensamma inriktningsmål. Utifrån fem av dessa har fastställts åtta effektmål för att styra barn- och grundskolenämndens verksamheter under 2013. Fem av effektmålen är uppnådda och tre är inte uppnådda.

Sammantaget är bedömningen att måluppfyllelsen vid årets slut är god för barn- och grundskolenämnden. För inriktningsmålen är bedömningen att barn- och grundskolenämnden är på väg att uppnå dem.

Uppdrag

Kommunfullmäktige gav barn- och grundskolenämnden fyra uppdrag inför 2013. Uppdraget avseende den regionala stadskärnan har genomförts genom att delta i flera nämndövergripande aktiviteter, under året framför allt med fokus på utbyggnaden av Arninge-Ullna. En kartläggning av hur kommunens samlade resurser riktade till barn och unga används har genomförts. Kartläggningens resultat gav underlag för ett vidare arbete där projektgruppen gjorde en analys och förslag på hur samverkan kring barn och unga i riskzonen ska förbättras, vilket har svarat upp mot uppdraget om samverkan med fokus för den enskilde. Det fjärde uppdraget från kommunfullmäktige avser trygghet i Täby. Flera av barn- och grundskolenämndens egna uppdrag har svarat upp mot intentionerna och syftet med uppdraget, bland annat samverkansprojektet kring barn och unga i riskzonen, samverkan kring rutiner med socialtjänsten samt en ökad satsning på fritidshemsverksamheterna.

Barn- och grundskolenämnden gav utbildningschefen ett flertal uppdrag inför 2013. Ett omfattande arbete har under året skett avseende anpassning av utbildnings- och lokalutbud. Handlingsplanerna om behovsbedömning av platser och handlingsplanen för anpassning av lokalerna för ny skolorganisation har legat till grund för arbetet. Flertalet av åtgärderna kommer att vidtas under de kommande två åren. Ändamålsenliga lokaler har även spelat en stor roll i arbetet när det gäller anpassningen av fritidshemsverksamhet för 10 - 12-åringar, ett område som har sin utgångspunkt i Skolinspektionens tillsynsbeslut från 2012. Här har dels beslut om en höjning av fritidshemspengen tagits under året, dels har ett par utredningar tagit fram underlag för det fortsatta arbetet. Ett tredje fokusområde för nämndens egna uppdrag har varit på personalen i skolan. Bland annat har 25 förstelärare (19 inom grundskolan) påbörjat sina uppdrag. Aktiviteterna för dessa lärare har framför allt syftat till att öka kunskapsutbytet och förbättra det kollegiala lärandet. Ett arbete har också inletts för att all verksamhet i skolan ska svara upp mot kraven om vetenskaplighet och beprövad erfarenhet. Arbetet sker i nära samarbete med förstelärarna.

Ekonomi

Nämndens budgeterade nettokostnader 2013 uppgår till 1 215,9 mnkr inklusive ombudgetering med 9,0 mnkr.

För år 2013 redovisar nämnden efter volymjustering en positiv avvikelse med 9,2 mnkr. Före volymjustering redovisar nämnden en positiv avvikelse med 5,2 mnkr vilket motsvarar 0,4 % av budgeterade nettokostnader.

Täbys kommunala skolor redovisar sammantaget en positiv avvikelse med 5,1 mnkr som hänför sig till tidigare års överskott. Positiva volymavvikelser redovisas för grundbelopp till förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem och grundskola motsvarande 11,5 mnkr. Det motverkas av negativa volymavvikelser för tilläggsbelopp för elever med omfattande stödbehov med 15,5 mnkr. Även elevstödsverksamheten och centrala medel redovisar en positiv avvikelse med 1,4 mnkr respektive 2,6 mnkr.

Årets investeringar uppgår till 120,4 mnkr, vilket innebär lägre utgifter än budget med 82,4 mnkr. Avvikelsen beror främst på förseningar i ombyggnationen av Näsbyarksskolan, om- och tillbyggnaden av Drakskeppsskolan samt utökning av kapaciteten i Täby kyrkby.

I fokus

Befolkningsutfall 2013 och befolkningsutveckling 1-15 år

Resultatet av befolkningsutfallet för 2013 gav en ökning med 245 barn i åldrarna 1-15 år. Det var 33 fler än prognostiserat för året. Barn 1-5 år ökade med ett 60-tal barn och i åldersgruppen 6-12 ökade samtliga årsklasser utom för 6-åringar med totalt 179 barn. I åldersgruppen 13-15 år gav utfallet inte någon förändring av antalet barn. Störst skillnad i utfall för 2013 mot prognosen för samma år var för åldrarna 1-5 år där en ökning inte hade förväntats. Täby kommun fortsätter att ha en positiv befolkningsutveckling för barn i åldrarna 1-15 år och för befolkningen som helhet hade kommunen den största befolkningsökningen 2013 sedan 1985.

Utvärdering av nuvarande resursfördelningsmodell

Mot bakgrund av en förändrad rättspraxis avseende elevers behov av stöd har under 2013 ett arbete inletts med fokus på att få en bättre och mer likvärdig resursfördelningsmodell. En övergripande målsättning har varit att resursfördelningen ska ge ekonomiska incitament för ett inkluderande förhållningssätt och för att stödinsatser som huvudregel ges inom den elevgrupp som eleven tillhör. Det behöver tydliggöras vad som ingår i grundbeloppet och vad som ska ersättas med tilläggsbelopp.

Målet är att de ekonomiska medlen som barn- och grundskolenämnden har ska utnyttjas effektivt så att alla elever kan nå sina optimala kunskapsmål och att medlen går till de elever som är i behov av stöd under förutsättning att kommunen följer gällande lagstiftning.

En första delrapport lämnades under hösten 2013 och arbetet beräknas vara klart under första halvåret av 2014. Införandet sker stegvis under 2014 och är fullt genomfört inför läsåret 2015/16.

Lärares tid med elever

Lärares arbetstid är någonting som diskuterats flitigt både inom skolpolitik och i lärarfackliga sammanhang. Media rapporterar om att lärarna upplever att de inte hinner med sitt uppdrag inom utsatt arbetstid. Forskning visar att det är i undervisningen som lärarna utgör en oersättlig resurs för elevernas lärande. I den didaktiska triangeln samspelar lärare, elev och kursinnehåll. Byter man ut eller förändrar någon av variablerna påverkas de övriga. De senaste forskningsrönen har kretsat kring betydelsen av lärares feedback och hur läraren tillsammans med eleverna kan konkretisera läroplanens mål. Vidare hur kunskapsprocessen kan åskådliggöras för att underlätta både för elever och lärare att utifrån sina skilda utgångspunkter mötas i lärandet.

Arbetet i Täby syftar till att ta fram en gemensam modell för kollegialt lärande samt i enlighet med de senaste forskningsrönen öka kvaliteten på lärarnas tid med eleverna. Exempel på aktiviteter som genomförts: nätverksträffar för lärare med karriärtjänster; litteraturstudier om bedömning för lärande samt pedagogiska diskussioner kring bland annat elevinflytande och elevengagemang som en tillgång i undervisningen. Inom projektet genomförs även en kartläggning av hur skolorna hittills arbetat med bland annat pedagogiskt ledarskap och samarbetsstrukturer och hur förutsättningarna ser ut för ett ökat kollegialt lärande, såväl internt på skolan som mellan skolorna. En annan del av projektet består också av att bilda digitala nätverk mellan alla kommunala grundskolor i Täby för att underlätta det pedagogiska utbytet.

Projektet inleddes sommaren 2013 och planerar att fortgå fram till sommaren 2016 med möjlighet till förlängning.

Insyn i fristående skolor

För att kunna utveckla och bedriva insyn i fristående verksamheter antog barn- och grundskolenämnden i maj riktlinjer för insyn vilka motsvarar de som redan finns för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Insynsarbetet ska ske genom insynsbesök, dialog, utförmöten, samt deltagande i enkäter och utvärderingar. Under insynsbesöken, som kommer igång i början av 2014, kommer samtalen bland annat fokusera på verksamhetens inriktning, samverkan, systematiskt kvalitetsarbete och skolpliktsbevakning. Insynsbesöken ska redovisas muntligt till nämnden.

Ny kommunal förskola

I februari startade en ny förskola i kommunal regi sin verksamhet i Täby kyrkby, Trädgårdsstadens förskola. Förskolan kan ta emot cirka 100 barn. Den nya förskolan möter en stor efterfrågan på förskoleplatser i området. Lokalerna är väl anpassade efter förskolans läroplan och för aktivitetsstyrd verksamhet. Förskolan ingår i Byleskolans resultatenheter. Under 2014 beräknas verksamheten fylla alla platser.

Tillsynsbesök i förskolor och pedagogisk omsorg

Från och med 2013 har en ny modell och nya rutiner för tillsynsbesök genomförts. Samtliga förskolor och pedagogisk omsorg får ett årligt föranmält besök. Vid det årliga besöket kontrolleras att den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. Utfallet redovisas under avsnittet måluppfyllelse. Extra tillsynsbesök görs också utifrån de klagomål som framförs och utifrån de brister som framkommer vid besök i verksamheterna. Utöver den årliga granskningen och de extra tillsynsbesöken görs regelbundna oanmälda kvalitetsuppföljningar i förskolor, då den pedagogiska verksamheten observeras och bedöms utifrån ett antal prioriterade områden, som utgår ifrån läroplanen.

Besöken dokumenteras och återkopplas till förskolans förskolechef. De prioriterade områdena är redovisade i verksamhetsplanen. Resultaten från 2013 års kvalitetsuppföljningar redovisas under avsnittet *Uppföljning av prioriterade områden och indikatorer*.

Pedagogiskt högskoleutbildad personal

Täby har sedan 2011 satsat på att höja andelen pedagogiskt högskoleutbildad personal genom att införa ett pengpåslag för de förskolor som har en hög andel motsvarande 43 % eller mer. Satsningen har gett resultat. Sammantaget för alla förskolor i Täby har andelen ökat med två procentenheter mellan 2012 och 2013 från 32 % till 34 %. Även antalet förskolor med en hög andel pedagogiskt högskoleutbildad personal på 43 % eller mer har ökat markant 2013 jämfört med 2012, se diagram under *avsnittet Volymer*.

Öppen förskola

Det finns fyra kommunala öppna förskolor. Under 2013 har de öppna förskolorna träffat nya föräldragrupper på barnavårdscentraler och informerat om verksamheten. De har under året anordnat babymassage, teaterbesök, bokmöten och utflykter. Personalen har genomfört studiebesök i andra kommuner och tagit emot studiebesök. Öppna förskolan har även haft öppet under lördagar och söndagar.

Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har fastställt sex kommungemensamma inriktningsmål. Utifrån fem av dessa har fastställts åtta effektmål för att styra barn- och grundskolenämndens verksamheter under 2013. Fem av effektmålen är uppnådda och tre är inte uppnådda.

Samtantaget är bedömningen att måluppfyllelsen vid årets slut är god för barn- och grundskolenämnden. För inriktningsmålen är bedömningen att barn- och grundskolenämnden är på väg att uppnå dem.

Strategiska utgångspunkter	Inriktningsmål	Effektmål	
HÅLLBAR TILLVÄXT	Täby är en hållbar kommun	Arbetet i förskolan och skolan ska präglas av en långsiktig hållbar utveckling	■ Ej uppnått
MEDBORGAR- FOKUS	Täby har hög kvalitet i sina verksamheter	Eleverna når ökad måluppfyllelse	● Uppnått
		Skolan ger elever förutsättningar för utveckling och lärande	■ Ej uppnått
		Förskolor följs upp och granskas	● Uppnått
		Pedagogisk omsorg följs upp och granskas	● Uppnått
	Det är tryggt att leva och verka i Täby	Skoldagen präglas av trygghet, glädje och nyfikenhet	■ Ej uppnått
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	Invånarna i Täby uppnår god hälsa	Förskolor/grundskolor arbetar hälsofrämjande	● Uppnått
	Täby uppnår hög kvalitet i verksamheterna till lägsta möjliga kostnad	Förskolor/grundskolor är i ekonomisk balans	● Uppnått

Arbetet i förskolan och skolan ska präglas av en långsiktig hållbar utveckling

■ Ej uppnått

Effektmålet är inte uppnått. Målet, som berör såväl förskolor som skolor, består av två mått och målvärdena är 100 % respektive 80 %. Den sammanlagda måluppfyllelsen för de kommunala verksamheterna förskola/grundskola uppgår till 80 % för "Andel förskolor/grundskolor där omtanken om miljön är synlig för barn, elever och personal" och även för "Miljökravet finns med i ingångna avtal" är måluppfyllelsen 80 %.

Eleverna når ökad måluppfyllelse

● Uppnått

Effektmålet är uppnått. Målet består av sju mått. För fyra av dessa har målvär-

dena uppnått. Andelen som har minst godkänt på nationella prov har ökat något, skolorna anger att det finns utmaningar för elever som lätt når målen, andelen elever i årskurs 6 som visar åldersadekvat läsförståelse är 94 % och elevernas genomsnittliga meritvärde har ökat några tiondelar från föregående år. Övriga tre målvärden har inte uppnåtts. Andelen elever som kan räkna och läsa med flyt i årskurs 2 är 85 % respektive 95 %. Avseende skolornas salsavärde, vilket gäller de fem skolorna som har årskurs 7 - 9, förbättrade tre av skolorna detta. En låg kvar på samma nivå och en skola försämrades. Därmed nåddes inte målvärdet på 80 %.

Skolan ger elever förutsättningar för utveckling och lärande

■ Ej uppnått

Effekt målet är inte uppnått, eftersom inget av de fyra målvärdena har uppnåtts. Målet består av fyra mått som har att göra med behöriga lärare, delaktighet och inflytande i undervisningen samt arbetsro. Enligt *Öppna jämförelser* har skolorna i Täby 75,8 % behöriga lärare. Efter den genomförda kartläggningen i samband med lärarlegitimationsarbetet 2011 framkom att behörigheten är betydligt högre än så på de kommunala skolorna. Mot bakgrund av förändringar i behörighetsreglerna finns dock i dagsläget endast uppgifterna från *Öppna jämförelser* att tillgå. Övriga tre mått visar på att andelen elever som upplever arbetsro är 68 %. Andelen elever som upplever delaktighet i sin lärandeprocess är 74 %. Andelen är densamma, 74 %, för elever som anser sig ha inflytande över undervisningen. Samtliga mått ligger avsevärt under den nivå som anses tillfredsställande.

Förskolor följs upp och granskas

● Uppnått

Effekt målet är uppnått. Från och med 2013 har en ny modell och nya rutiner för tillsynsbesök genomförts. Det sker två typer av regelbundna tillsynsbesök i förskolor, årliga föranmälda tillsynsbesök och oanmälda pedagogiska granskningar enligt verksamhetsplanens prioriterade områden. Vid de årliga besöken kontrolleras verksamheten utifrån de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. Samtliga förskolor, 85 st har under 2013 fått ett årligt föranmält besök. De pedagogiska granskningarna redovisas under avsnittet: uppföljning av prioriterade områden.

Pedagogisk omsorg följs upp och granskas

● Uppnått

Effekt målet är uppnått. All pedagogisk omsorg, 15 familjedaghem, har fått ett årligt föranmält besök då verksamheten kontrollerats utifrån de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. Vid det årliga besöket bedöms också att pedagogisk omsorg (familjedaghem) lever upp till det prioriterade området i verksamhetsplanen som är riktat specifikt till dem.

Skoldagen präglas av trygghet, glädje och nyfikenhet

■ Ej uppnått

Effektmålet är inte uppnått. Målet är uppbyggt av tre mått som samtliga utgörs av påståenden i den elevenkät som når eleverna i årskurserna 5 och 8. Inget av de högt satta målvärdena har uppnåtts; 92 % av dessa elever känner sig trygga (målvärde 100 %), 80 % tycker det är roligt att vara i skolan (målvärde 85 %) och 54 % anger att skolarbetet gör dem nyfikna på att lära sig mer (målvärde 80 %).

Förskolor/grundskolor arbetar hälsofrämjande

● Uppnått

Effektmålet är uppnått. Målet består av tre mått där två har nått angivet målvärde. Ett av måtten innebär en självskattning av förskolornas/skolornas hälsofrämjande arbete. Måluppfyllelsen är 80 % för "*Andelen förskolor/grundskolor som arbetar hälsofrämjande*", vilket också är lika med det satta målvärdet. Resultatet av elevhälsans enkät pekar på att eleverna mår bra i skolorna, men resultatet når inte riktigt upp till det satta målvärdet på 95 %. När det gäller andelen elever med omfattande frånvaro är den låg i Täby kommun. Detta har legat på en konstant nivå (0,1 - 0,2 %) under flera år, en siffra som avser samtliga elever i skolpliktig ålder folkbokförda i Täby. Den andelen har inte ökat under 2013.

Förskolor/grundskolor är i ekonomisk balans

● Uppnått

Effektmålet är uppnått. Målet för nämnden är att volymjusterad avvikelse mot budget ska högst vara 1 %. Barn- och grundskolenämnden som helhet redovisar en volymjusterad avvikelse på 0,8 %. Målet är också att de kommunala förskolorna och skolorna ska ha en ekonomi i balans. Täbys kommunala verksamhet redovisar ett totalt ekonomiskt överskott på 5,1 mnkr sammantaget alla enheter, vilket innebär att ekonomin är i balans. Det finns variationer inom den kommunala verksamheten där några enheter redovisar ackumulerade underskott. Dessa underskott kompenseras av att andra enheter redovisar ackumulerade överskott, se vidare avsnittet *Ekonomi- Täbys kommunala verksamhet*.

Uppdrag

Uppdrag i VP13

I verksamhetsplanen för 2013 har kommunfullmäktige givit barn- och grundskolenämnden ett antal uppdrag i form av strategiska utvecklingsområden som bedöms viktiga för de kommande åren. Dessa utgörs av det systematiska kvalitetsarbetet, resultatutveckling mot nationella mål - svenska som andra språk, den

regionala stadskärnan, trygghet i Täby, samverkan internt och extern med fokus för den enskilde och anpassat lokalutbud. Till dessa kommer ett antal övriga utvecklingsområden. Nedan lämnas en lägesrapport för dessa uppdrag inklusive uppdrag som tillkommit under 2013.

Systematiskt kvalitetsarbete

Att säkra och utveckla kvalitet med systematiska metoder är ett ständigt pågående uppdrag där det finns behov av utveckling. Den nya skollagstiftningen ställer krav på ett väl dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete och ett sådant arbete påbörjades under 2012. Kommunfullmäktige har givit barn- och grundskolenämnden i uppdrag att fortsätta den påbörjade utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet under 2013. Under 2013 har arbetets utveckling och behov diskuterats i diverse fora, både till form och till innehåll. Vad gäller formen ingår förskolorna och skolorna från och med hösten 2012 i ett verktyg för styrning och uppföljning. Fokus i detta kvalitetsarbete ligger på att få en systematik i verksamheternas analys och uppföljning av sina respektive resultat. Målet med att få en fungerande struktur på skolornas och utbildningsområdets kvalitetsrapporter nåddes inte. Problemet har identifierats och till nästkommande år ska processen fungera betydligt bättre.

Anpassa utbildnings- och lokalutbud till befolkningsstruktur och skolorganisation

Under 2013 har en handlingsplan med förslag till åtgärder för att anpassa de kommunala grundskolorna till ny skolorganisation och krav enligt läroplanen för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet, lgr11, tagits fram. Ett antal skolor med organisation förskoleklass och årskurs 1-5 ska ställas om för att till läsåret 2015/16 även ta emot elever i årskurs 6 och erbjuda fritidshem för åldrarna 10-12 år (se vidare *Fritidshemsverksamhet anpassad för 10-12 åringar samt ändamålsenliga lokaler*). För en strategisk och långsiktigt hållbar planering av hur skolorna skulle organiseras togs handlingsplanen fram parallellt med arbetet att bedöma behovet av utbildningsplatser. Åtgärder kommer att genomföras under 2014 och 2015.

Behovsbedömningen av utbildningsplatser för perioden 2013-2022 visade att det i nuläget totalt i kommunen finns ett litet överskott av förskoleplatser men med platsbrist i flera delområden till och med 2017. I de nya tillväxtområdena kring centrala Täby förväntas brist på platser från 2015 mot bakgrund av pågående och planerad utbyggnad. För att tillgodose behoven är flera nya förskolor planerade. Två nya förskolor startade i början av året och gav ett tillskott med 200 nya platser medan tre förskolor avslutade sin verksamhet vilket omfattade cirka 70 platser. Pedagogisk omsorg minskade med 15 platser. Samtliga barn har fått ny placering.

Behovet av grundskoleplatser i skolor med förskoleklass och årskurs 1-5 är stort i

hela kommunen och ökar när årskurs 6 tillkommer från hösten 2015. Det är brist på platser i flera skolor och åtgärder har planerats för att hantera elevökningen nästa läsår. Två nya fristående grundskolor startar till hösten 2014. För skolor med högre årskurser finns ett visst överskott av platser men där en stor del får hantera brist på platser i årskurs 4-5 och underlätta övergången till den nya skolorganisationen under några år framåt. En mindre fristående grundskola har lagts ned vilket berörde tio elever. Verksamheten har vid en kommunal grundskola flyttats till en annan kommunal grundskola efter en längre tids vikande elevunderlag. Skolans lokaler nyttjas för utbildning i olika former och för annan kommunal verksamhet samt hyrs ut till föreningar. Samtliga elever har fått ny skolplacering.

Befolkningsutvecklingen och utbyggnadstakten följs noga i arbetet med att anpassa utbildnings- och lokalutbudet i tillväxtområdena och Täby som helhet.

Fritidshemsverksamhet anpassad för 10 - 12 åringar samt ändamålsenliga lokaler

Uppdraget att ha en fritidshemsverksamhet som är anpassad för 10-12 åringar i ändamålsenliga lokaler har genomförts i två olika utredningar. I en handlingsplan som togs fram under våren 2013 föreslogs ett antal åtgärder för att förbättra och utveckla fritidshemsverksamheten. Från och med höstterminen startade ett antal grupper med fritidshemsverksamhet riktad till elever i årskurs 4-6 vid flera kommunala grundskolor som fick ett stort antal sökanden. I oktober beslutade barn- och grundskolenämnden en höjning av peng för inskriven verksamhet i fritidshem för åldrarna 10 -12 år. Den högre peng införs från vårterminen 2014. Det ska göra det möjligt att utveckla verksamheten så att den anpassas till elevernas ålder och intressen samt krav i läroplanen för grundskolan, förskoleklass och fritidshemmet, lgr11. En högre peng gäller enbart elev som är inskriven vid fritidshemmet på skolenheten eller vid verksamhet som drivs på uppdrag av barn- och grundskolenämnden i kultur- och fritidsnämndens regi.

För att kommunens grundskolor ska kunna bedriva fritidshemsverksamhet för alla åldrar samt vara anpassad till ny skolorganisation i enlighet med lgr11 från höstterminen 2015 genomfördes en inventering av skolornas behov av lokalanpassningar. Inventeringen resulterade i en handlingsplan med förslag till åtgärder som ska genomföras under 2014 och 2015.

Delta i handlingsplanen för den regionala stadskärnan

Barn- och grundskolenämnden har under 2013 medverkat i arbetet med att förverkliga handlingsplanen för den regionala stadskärnan genom deltagande i workshops tillsammans med övriga nämnder. I fokus har varit den framtida visionen av galoppfältet och planeringen av utbyggnaden av Arninge-Ullna. Syftet har varit att tillvarata samtliga verksamheters kunskap i arbetet med realiseringen av handlingsplanen.

Inom ramen för uppdraget *Ett hälsosamt och hållbart samhälle* och Täby kommuns mål för en långsiktigt hållbar utveckling har barn- och grundskolenämnden medverkat till att två nybyggnadsprojekt, Brinkskolan och Brinkens förskola i Östra Vallabrink och en planerad förskola i Arninge-Ullna, projekteras enligt certifieringssystemet Miljöbyggnad för att säkerställa att byggnaderna blir klimat- och energismarta, hälsosamma och hållbara.

Barn- och grundskolenämnden deltog i uppdraget *Flexibla lokaler i den regionala kärnan* genom att bidra med underlag avseende behovsanalyser av utbildningsplatser. Arbetet med att skapa flexibla lösningar för lokalanvändning är ett viktigt område för samverkan både internt och externt. Detta gav en koppling till kommunstyrelsens uppdrag *Samverkan såväl internt som externt ska utvecklas för att åstadkomma ett effektivt nyttjande av befintliga och nya lokaler*. Det uppdraget redogörs för nedan med samma rubrik. Resultatet av uppdraget *Flexibla lokaler i den regionala stadskärnan* ingick i en fortsatt utredning med uppdrag att utveckla en modell där verksamhetslokaler byggs och ägs av företag och/eller föreningar inom ramen för projektet *Framtidens lokalförsörjning*.

En livsstilsstudie har genomförts och som kommer att ge underlag till planeringen av framtida nämndgemensamma satsningar på barn och ungdomar.

Svenska som andraspråk

Kommunfullmäktige har gett i uppdrag åt barn- och grundskolenämnden att under 2013 anpassa undervisningen i svenska som andraspråk i enlighet med gällande krav. Anpassningen ska även avse att se till att Täby kommun lever upp till kraven på studiehandledning på modersmål. Vidare har lärarna i ämnet svenska som andraspråk träffats för att utbyta erfarenheter. På mer övergripande nivå pågår ett arbete med att förändra skolpengen. Resurser för svenska som andraspråk kommer framöver att, liksom övriga ämnen, ingå i grundpengen.

Avseende studiehandledning på modersmål bedrivs denna verksamhet i dag på ett bra sätt, som på alla sätt lever upp till författningarnas krav. Bland annat har ansökningsproceduren förbättrats och rektorerna har även träffat enheten för elevstöd och fått information om kraven kring studiehandledningen.

Trygg i Täby - säkerhet i och runt förskolor och skolor

I arbetet med att skapa trygga och säkra fysiska miljöer i och kring förskolor, skolor och lek- och idrottsplatser för att motverka kränkande särbehandling och förhindra droger är samverkan med andra nämnder kring barn och unga ett särskilt område som uppmärksammas. Inom ramen för uppdraget *Samverkan kring barn och unga i riskzonen* (se vidare *Samverkan internt och externt med fokus på*

värde för den enskilde) har ett stort och betydelsefullt arbete utförts där flera nämnders verksamheter varit inblandade och berört många för kommunen viktiga och svåra frågor.

Kartläggning av hur kommunens samlade resurser riktade till barn och unga används

Under våren 2013 satte en projektgrupp igång med att kartlägga det arbete som sker avseende barn och unga i Täby kommun. Projektet är inriktat mot barn i riskzonen och innefattar fyra nämnder; kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, barn- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Med bland annat resultatet av kartläggningen som utgångspunkt har projektgruppen sedan under hösten utarbetat ett förslag som beskriver möjliga framtida förändringar. En slutrapport kommer att presenteras i februari 2014.

Samverkan internt och externt med fokus på värde för den enskilde

Samverkan mellan nämnderna och deras verksamheter i syfte att skapa nytta och värde för den enskilde och på längre sikt ett samlat effektivare resursutnyttjande inom kommunen är ett viktigt utvecklingsområde. Under 2013 har fokus lagts på att få till stånd fungerande rutiner mellan socialtjänsten och utbildning, mycket grundat i ett material framtaget av Socialstyrelsen och Skolverket. Det har under året funnits olika arbetsgrupper med varierande fokus. Flera oklarheter har lösts alternativt är på väg att lösas. Arbetet har förutom rutiner och förtydliganden av ansvar även innefattat den framtida organisationen av Attunda (en undervisningsgrupp som bedrivs av socialtjänsten med koppling till Skarpängsskolan), där en ny organisation kommer att träda i kraft från och med höstterminen 2014.

Inom ramen för uppdraget *Samverkan kring barn och unga i riskzonen* har en kartläggning gjorts av hur kommunens samlade resurser riktade till barn och unga används och är organiserade, vilket redovisats under *Kartläggning av hur kommunens samlade resurser riktade till barn och unga används* ovan (4.1.7). Kartläggningen genomfördes av den projektgrupp som har ansvarat för uppdraget i sin helhet, det vill säga även den del som handlar om att föreslå möjliga framtida förändringar för målgruppen barn i riskzonen (barn som är på väg in i eller befinner sig i en situation som inte är gynnsam för individens utveckling). Uppdraget som redovisats under 4.1.7 har således gett underlag till arbetet med uppdraget under 4.1.8. Precis som kartläggningen ovan, har arbetet inom detta uppdrag omfattat fyra nämnder: kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, barn- och grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Uppdraget redovisas som pågående även i verksamhetsplanen för 2014.

Karriärtjänster för lärare

Regeringen gick under våren 2013 ut med erbjudande om att söka statliga pengar för karriärtjänster för lärare. Täbys kommunala skolor fick i tilldelningen 27 tjänster, av vilka 25 blivit tillsatta, från och med hösten 2013 (23 förstelärartjänster och en lektorstjänst, som räknas som två förstelärartjänster). 19 av dessa tjänster har förlagts inom grundskolan (17 förstelärare och en lektorstjänst). Lärarna får det statliga lönetillägget under två år och 2015 kommer ett nytt ansökningsförfarande avseende karriärtjänster att äga rum i kommunen.

Kontinuerliga nätverksträffar för karriärtjänsterna i de kommunala skolorna har under läsåret 2013/2014 ägt rum i egen regi. Nätverksträffarnas mål är att kvaliteten på lärarnas tid med eleverna ska öka vilket i slutändan förväntas bidra till en förbättrad måluppfyllelse hos eleverna och en ökad upplevelse av delaktighet i undervisningen. Höstens träffar har ägnats åt litteraturstudier kring formativt förhållningssätt samt olika diskussioner kring pedagogiska frågor. Under våren kommer förstelärarna och lektor att hålla pedagogiska konvent för sina lärarkollegor ute på skolorna kring lärande och bedömning.

Detta är aktiviteter som har syftat till att öka och förbättra kunskapsutbytet och kollegiala lärandet. Effekterna av karriärtjänsternas införande kommer att kunna utvärderas först på sikt.

IT i skolan

Under vårterminen 2013 har samtliga grundskolor genomfört kompetensutveckling för lärarna kring digitalt lärande där tonvikten legat på den didaktiska och pedagogiska användningen av digitala verktyg i undervisningen. Från höstterminen 2013 har alla kommunala grundskolor trådlöst nätverk på delar eller i hela skolan utifrån den prioritering som respektive skola har gjort. Vidare har ett omfattande arbete skett för införandet av såväl V-klass, en digital mötesplats för kommunikationen mellan hem och skola, som elevhälsojournalssystemet Asynja.

Unos uno är ett forskningsprojekt vid Örebro universitet, som under snart tre år har forskat kring hur "ett-till-ett" (en dator per elev) påverkar undervisningen och elevernas resultat samt vilka utmaningar som detta innebär. Täby kommun har deltagit med Åva gymnasium och en klass på Skarpängsskolan.

Den stora utmaningen, och därmed också huvudområdet för det strategiska IT-arbetet, inför 2014 blir kompetensutveckling som ska bygga på ett förändrat arbetssätt med digitala verktyg.

Tillgång till skolbibliotek

Samtliga kommunala skolor uppfyller inom kort de krav som ställs på skolbiblio-

tek. Diskussioner pågår avseende vissa specifika skolor. Exempelvis har biblioteket vid Näsbyparksskolan i samband med renoveringarna flyttat till Näsbyparks centrum och under en övergångsperiod (i samband med ombyggnationen) av skolan är tillgången till skolbibliotek något begränsad i området.

Säkerställa personalens utbildning och kompetens

Under året har arbetet för lärarna i förskoleklass handlat om språk och kommunikation. Lärarna i grundskolan har fokuserat på betygs- och bedömningsfrågor och för personalen på fritidshem har det handlat mycket om äventyrspedagogik. Skolledarna har i olika arbetsgrupper avhandlat flera övergripande frågor. Dessa har bland annat handlat om övertalighet och vikarieförmedling, journalsystem för åtgärdsprogram, fritidshemsverksamhet för årskurs 4 och 5 och samverkansfrågor.

Kulturens roll har kunnat stärkas i skolan, från förskoleklass till årskurs 9 med hjälp av extra medel i form av bidrag från "Skapande skola". Både lärare och elever har beretts möjlighet att ta del av kulturutbudet i större utsträckning samt medverkat i olika produktioner.

Skolledarna har skapat flera nätverk med samarbete kring *bedömning för lärande* och startat lärcirklar på den egna skolan.

Under höstterminen 2013 utvecklades arbetet med att säkerställa att lärarna i sitt arbete utgår från aktuell forskning och beprövad erfarenhet. Detta arbete sker i samarbete med karriärtjänsterna. Under 2014 påbörjas arbete med att ta fram en strategi för att implementera forskning i undervisningen. Kommunens mål är att samtliga lärare ska ha legitimation senast 2015.

Återhämta underskottet i den kommunala grundskolan

Nämnden har i uppdrag att vidta åtgärder så att underskottet i den kommunala grundskolan är återhämtat senast år 2014.

Delar av den kommunala grundskolan har redovisat underskott de senaste åren. Åtgärder har vidtagits och totalt sett redovisar den kommunala verksamheten en ekonomi i balans. Det finns variationer inom den kommunala verksamheten där några enheter redovisar ackumulerade underskott. Dessa underskott kompenseras av att andra enheter redovisar ackumulerade överskott, se vidare avsnittet *Ekonomi - Tåbys kommunala verksamhet*.

Samverkan såväl internt som externt ska utvecklas för att åstadkomma ett effektivt nyttjande av befintliga och nya lokaler

Ett arbete med att ta fram en lokalförsörjningsplan har pågått under hela 2013. Fördjupade utredningar har genomförts för att kartlägga kommunalt finansierade verksamheters lokalbehov såväl i kommunal som i enskild regi. I arbetet har möjligheten till samlokalisering och effektivisering varit i fokus. En översyn kopplad till stadsbyggnadskontorets översiktsplaner genomförs områdesvis där möjligheten till samlokalisering och effektivare nyttjande av lokaler studeras. Bättre samlokalisering av t.ex. speciallokaler har studerats och förslag har tagits fram. Förslag finns även där fler enskilda aktörer samlokaliserar för ett effektivare lokalnyttjande i kommunägda lokaler. Vidare finns möjlighet till samlokalisering mellan enskilda och kommunala verksamheter.

Lokalförsörjningsplanen ger en helhetsbild av kommunens befintliga lokaler och det behov som finns i framtiden. Barn- och grundskolenämnden ingår tillsammans med övriga nämnder i arbetet med att ta fram lokalförsörjningsplanen. Under 2013 har samverkan skett mellan barn- och grundskolenämnden och kultur- och fritidsnämnden avseende planering av utbildningsplatser och idrottsområde i Arninge- Ullna för att på bästa sätt kunna samnyttja resurser.

Kvalitetsuppföljning av förskolor/pedagogisk omsorg samt indikatorer för förskola/pedagogisk omsorg och grundskola

Vid ingången av 2013 fanns det 85 förskolor i Täby kommun. 28 av dessa granskades och bedömdes utifrån de prioriterade områdena under 2013. Bedömningarna sker på en skala 1-4 utifrån givna kriterier. Besöken är oanmälda. Under 2012 bedömdes 39 av de förskolor som bedrev verksamhet i kommunen det året. De förskolor som inte bedömdes under 2012 eller 2013 kommer att bedömmas under våren 2014. Kvalitetsuppföljningen sker genom en pedagogisk granskning då verksamheten observeras och bedöms utifrån verksamhetsplanens prioriterade områden, dessa utgår från förskolans läroplan. Ett av de prioriterade områdena berör pedagogisk omsorg, de bedömdes samtliga under 2013.

Prioriterade områden förskola och pedagogisk omsorg (familjedaghem) - andel av bedömda enheter 2013 som lever upp till prioriterat område

Prioriterat område	Kommentarer bedömda enheter 2013.	Andel av bedömda som lever upp till prioriterat område
Förskolan främjar lek, kreativitet och lärande i samspelet mellan vuxna och barn.	De bedömda förskolorna (28/85) strävar alla efter att erbjuda barnen en miljö som främjar lek, kreativitet och lärande. Förskolorna når upp till målet i olika grad.	96 %
Förskolan erbjuder barn möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att kunna påverka sin situation.	De bedömda förskolorna (28/85) har rutiner för att alla barn ska bli sedda i vardagliga situationer. Barnen får på olika sätt möjlighet att komma till tals. Överlag framgår att de besökta förskolorna erbjuder framför allt de äldre barnen större möjligheter till inflytande.	96 %
Förskolans pedagogiska verksamhet dokumenteras kontinuerligt och systematiskt.	Det är stora kvalitetsskillnader mellan de bedömda förskolornas (28/85) arbetssätt när det gäller dokumentation.	93 %
Förskolan erbjuder barn en vistelsestid med väl avvägd dagsrytm och miljö.	De bedömda förskolorna (28/85) har en väl fungerande planering av dagen, de tar stor hänsyn till barnens individuella behov.	100 %
Vid tillsynsbesök granskas att förskolor har rutiner för att säkerställa barnsäkerheten avseende fysiskt miljö och arbetssätt.	De bedömda förskolorna (28/85) har rutiner för att kontrollera både den inre och yttre miljön.	100 %
Vid tillsynsbesök granskas att pedagogisk omsorg har rutiner för att säkerställa barnsäkerheten avseende fysiskt miljö och arbetssätt.	All pedagogisk omsorg (15/15) har rutiner för att kontrollera både den inre och yttre miljön.	100 %

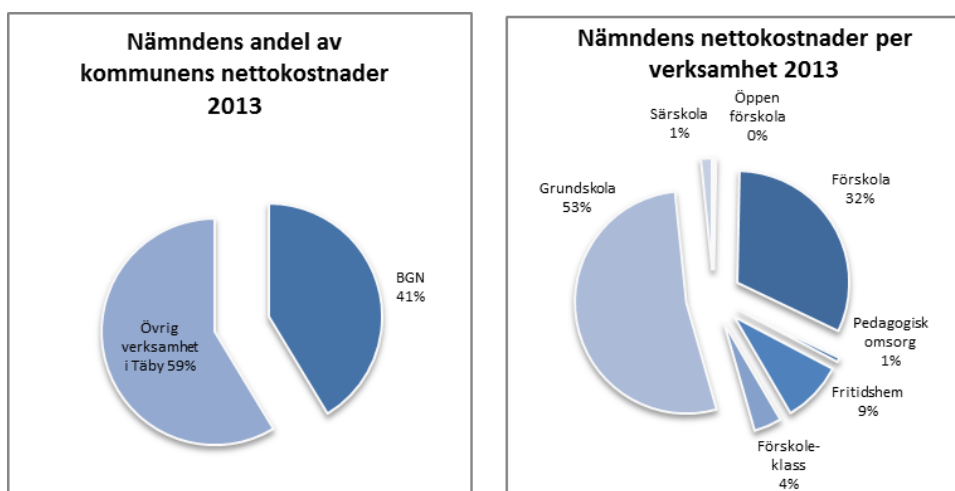
Indikatorerna för förskola, pedagogisk omsorg och grundskola som redovisas nedan avser både kommunal och fristående verksamhet.

Indikatorer förskola, pedagogisk omsorg och grundskola

	2009	2010	2011	2012	2013
Förskola/familjedaghem					
NKI nöjd kund index förskolor (indexvärde 0-100)	73,7	74,1	72,0	77,3	78
NKI nöjd kund index familjedaghem (indexvärde 0-100)	86,5	90,6	89,0	91,4	91
Barn i förskolan är trygga. (förändrat mått fr.o.m. 2011 indikatorn mäts i andel istället för medelvärde)	8,2	8,3	95%	94%	95%
Barn i familjedaghemmet är trygga. (förändrat mått fr.o.m. 2011 indikatorn mäts i andel istället för medelvärde)	9,45	9,6	99%	100%	100%
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i förskola (officiell statistik)	33%	33%	32%	32%	34%
Grundskola					
Andel elever som är behöriga till gymnasieskolan (officiell statistik)	95	96,5	95,7	96,7	97,6
Andel elever som inte uppnått målen i ett, flera eller alla ämnen (officiell statistik)	14,3	11,8	13,4	10,5	7,6
Andel elever som inte uppnått målen i svenska som andraspråk (officiell statistik)	42,9	16,7	10	7,7	13

Ekonomi

Nämndens nettokostnader uppgår till 1 210,7 mnkr vilket utgör 41 % av kommunens totala nettokostnader. Fördelningen av nettokostnaderna per verksamhet är relativt oförändrad jämfört med föregående år. De största verksamheterna är grundskola och förskola.

Driftbudget

Nämndens budgeterade nettokostnader 2013 uppgår till 1 215,9 mnkr inklusive ombudgetering med 9,0 mnkr.

För år 2013 redovisar nämnden efter volymjustering en positiv avvikelse med 9,2 mnkr. Före volymjustering redovisar nämnden en positiv avvikelse med 5,2 mnkr vilket motsvarar 0,4 % av budgeterade nettokostnader.

Täbys kommunala skolor redovisar sammantaget en positiv avvikelse med 5,1 mnkr som hänför sig till tidigare års överskott. Positiva volymavvikelser redovisas för grundbelopp till förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem och grundskola motsvarande 11,5 mnkr. Det motverkas av negativa volymavvikelser för tilläggsbelopp för elever med omfattande stödbehov med 15,5 mnkr. Även elevstödsverksamheten och centrala medel redovisar en positiv avvikelse med 1,4 mnkr respektive 2,6 mnkr.

BGN (mnkr)	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse		Utfall 2012
			mnkr	%	
Intäkter	151,1	143,8	7,3	5,1 %	145,6
Kostnader	-1 361,8	-1 359,7	-2,1	0,2 %	-1 298,5
Nettokostnader	-1 210,7	-1 215,9	5,2	0,4 %	-1 152,9

Budget 2013 inklusive ombudgetering med 9,0 mnkr

Avvikelse

BGN (mnkr)	Volym- avvikelse	Övrig avvikelse	Total avvikelse
Öppen förskola	0,0	0,2	0,2
Förskola	-2,0	-1,7	-3,6
Pedagogisk omsorg	2,6	0,1	2,7
Fritidshem	-2,7	8,7	5,9
Förskoleklass	-1,5	2,7	1,2
Grundskola	-2,9	-0,9	-3,8
Särskola	2,5	0,2	2,6
Summa avvikelse	-4,0	9,2	5,2

Total avvikelse är summan av volymavvikelse och övrig avvikelse

(volymjusterad avvikelse). Negativ avvikelse (-) innebär att kostnaderna är högre än budget. Positiv avvikelse innebär att kostnaderna är lägre än budget

Nettokostnaderna har ökat med 5 % jämfört med föregående år. De större förändringarna består av volymökning, löne- och prisuppräknings. Volymökningarna finns främst inom grundpeng för grundskola och tilläggsbelopp för elever med omfattande stödbehov.

Drift per organisation

Fördelningen av nettokostnaderna per organisation framgår av nedanstående sammanställning.

BGN (mnkr)	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse		Utfall 2012
			mnkr	%	
<i>Anslag</i>					
Centralt	-44,1	-46,6	2,6	6 %	-39,5
Elevstöd	-66,6	-68,0	1,4	2 %	-63,9
Öppna förskolan	-4,0	-4,2	0,1	4 %	-4,3
Täby kommunala verk.	-0,5	-5,6	5,1		4,8
<i>Volym</i>					
Grundbelopp	-998,4	-1 009,9	11,5	1 %	-963,0
Särskolan	-25,8	-25,7	-0,1	0 %	-26,3
Tilläggsbelopp	-71,3	-55,8	-15,5	28 %	-60,7
Nettokostnader	-1 210,7	-1 215,9	5,2	0 %	-1 152,9

Anslag

Centralt

För centrala medel är utfallet av kostnaderna lägre än budgeterat och beror främst på att medel avsatts för 2014 till uppstart av det fleråriga teknikprojektet Komtek (Kommunal teknik- och entreprenörskola).

Elevstöd

Utfallet av kostnaderna för de anslagsfinansierade medlen för elevstöd är lägre än budget. Det är främst kostnaderna i grundskolan för specialpedagogiska medel till årskurs 4-6 och årskurs 6-9 som är lägre än budget. Det var färre elever än budgeterat som uppfyllde kriterierna för att få dessa medel. Även kostnaderna för specialskolor inom grundskolan är lägre än budget. Däremot är kostnaderna för specialgrupper inom förskolan högre än budget. Även kostnaderna för modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet är högre än budget men har till stor del kunnat finansieras med medel från migrationsverket.

Öppna förskolan

Öppna förskolans kostnader budgeterades till 4,2 mnkr och det ekonomiska utfallet är i nivå med budget.

Täbys kommunala verksamhet

Täbys kommunala verksamhet redovisar ett ackumulerat överskott (positiv avvikelser) som hänförs till tidigare års överskott. Utfallet för de kommunala skolorna år 2013 redovisar ett mindre underskott på 0,5 mnkr. Totalt är den kommunala verksamhetens ekonomi i balans. I det ackumulerade överskottet ingår Gribby gård med ett underskott på minus 10,5 mnkr, vilket innebär att överskottet exklusive Gribby gård är 15,6 mnkr.

BGN (mnkr)	Ack över-/underskott tom 2012	Utfall 2013	Ack över-/underskott tom 2013	Intäkter 2013	Ack över-/underskott % av int.
Vallatorpsskolan	-0,7	0,3	-0,4	39,8	1 %
Gribby gård	-8,5	-2,0	-10,5	8,4	125 %
Myrängen	-3,3	-0,1	-3,4	38,0	9 %
Löttingelundsskolan	-0,3	0,1	-0,2	20,3	1 %
Viggby RE	1,0	-1,1	-0,1	47,9	0 %
Näsbydal RE	3,5	1,5	5,0	62,8	8 %
Ellagårdsskolan	1,2	0,2	1,4	39,2	4 %
Näsbypark RE	-1,4	-0,8	-2,2	74,1	3 %
Skarpängsskolan	-0,1	-0,5	-0,6	39,1	2 %
Rösjöskolan	3,7	0,9	4,6	32,9	14 %
Erikslundsskolan	-1,3	0,8	-0,5	26,1	2 %
Skolhagen RE	1,4	-0,5	0,9	46,1	2 %
Byle/Trädgård. fsk RE	4,1	0,2	4,3	35,3	12 %
Kyrkskolan	2,2	-0,4	1,8	17,6	10 %
Centralt	3,9	0,9	4,8	28,5	17 %
Nettokostnader	5,6	-0,5	5,1	556,1	1 %

Sex resultatenheter (exklusive centrala medel) redovisar ackumulerade överskott där större delen hänförs till tidigare år. Viggby resultatenhet redovisar ett mindre underskott och har förbrukat överskottet från tidigare år. De högre kostnaderna för Viggby resultatenhet beror främst på tillfälliga personalförstärkningar. Skolan har sett över personalkostnaderna inför 2014 och beräknas få ekonomin i balans.

Vallatorpsskolan, Löttingelundsskolan och Erikslundsskolan har ackumulerade underskott sedan tidigare år men redovisar överskott för 2013 som minskar de ackumulerade underskotten. Skarpängsskolan har underskott från tidigare år och redovisar underskott även för 2013 men arbetar med att komma i balans även ackumulerat 2014.

Myrängen och Näsbyröskolan resultatdelen har större underskott som de arbetar med att minska. Myrängen redovisar ett mindre underskott för 2013. Skolan arbetar med att sänka personalkostnaderna och har ett bra utgångsläge inför 2014.

Näsbyröskolans resultatdelen redovisar ett underskott för 2013, vilket innebär att det ackumulerade underskottet ökat. Det är Näsbyröskolan och Norskolan som redovisar underskott medan Slottsparksskolan redovisar en ekonomi i balans. Underskotten beror främst på ökade kostnader i samband med ombyggnation av Näsbyröskolan så som klassindelningar, personalkostnader och utrustning till tillfälliga lokaler. Utöver det har resultatdelen bl. a. haft höga vikariekostnader och ur ekonomisk synvinkel för få antal elever i förhållande till optimala gruppstorlekar i klasserna. Skolan arbetar med att se över verksamheten och få ekonomin i balans bl. a genom att arbeta med att behålla eleverna främst i de äldre åldrarna samt att minska sjukfrånvaron bland personalen. Ombyggnationen kommer att påverka skolans ekonomi även kommande år.

Gribby gårds ekonomiska underskott innehåller kostnader för verksamheten på Gribby gård och Gribbylundsgården. Underskottet hör till Gribby gård som från och med höstterminen flyttades till Vallatorp medan Gribbylundsgården finns kvar och redovisar en ekonomi i balans.

Centralt redovisas ett överskott där större delen kommer från tidigare års överskott. Överskottet beror till viss del på att medel till lärarlyftet sparats till 2014.

Kostnader för volym

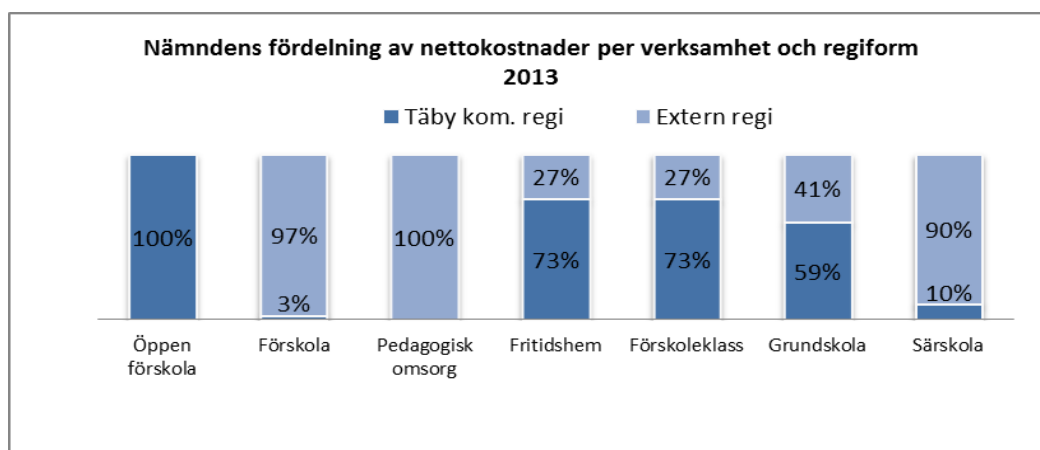
Positiva volymavvikelser redovisas för grundbelopp till förskola, pedagogisk omsorg, fritidshem och grundskola motsvarande 11,5 mnkr på grund av prognostiserat färre barn och elever, se vidare avsnittet *Utfall per verksamhet*.

En negativ avvikelse redovisas för tilläggsbelopp för förskola, fritidshem, förskoleklass och grundskola på 15,5 mnkr. Budgeten för tilläggsbelopp 2013 har höjts jämfört med 2012 års budget men höjningen är ca 5 mnkr lägre än utfallet för 2012. Jämfört med utfallet föregående år har kostnaderna ökat med 10,6 mnkr. Ökningen kan till viss del förklaras av att antalet barn totalt sett är fler jämfört med tidigare år, dock har andelen barn med tilläggsbelopp ökat främst inom grundskolan. Kostnaden per barn med tilläggsbelopp har ökat jämfört med föregående år för alla verksamheter förutom grundskola.

BGN Avvikelse volym (mnkr)	Grundbelopp	Särskola	Tilläggsbelopp	Totalt
Förskola	2,7	0,0	-4,7	-2,0
Pedagogisk omsorg	2,6	0,0	0,0	2,6
Fritidshem	0,5	-1,1	-2,1	-2,7
Förskoleklass	-0,1	-0,4	-1,0	-1,5
Grundskola	5,9	-1,1	-7,7	-2,9
Särskola	0,0	2,5	0,0	2,5
Summa	11,5	-0,1	-15,5	-4,0

Drift per verksamhet

Nedanstående diagram visar nämndens fördelning av nettokostnader per verksamhet och regiform. Fördelningen är i stort sett oförändrad jämfört med föregående år.

Fördelningen av nettokostnader per verksamhet framgår av nedanstående sammanställning.

BGN (mnkr)	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse		Utfall 2012
			mnkr	%	
Öppen förskola	-3,9	-4,2	0,2	-6 %	-4,4
Förskola	-384,7	-381,0	-3,6	1 %	-367,5
Pedagogisk omsorg	-7,6	-10,3	2,7	26 %	-8,7
Fritidshem	-107,3	-113,2	5,9	-5 %	-99,9
Förskoleklass	-48,5	-49,7	1,2	-2 %	-46,5
Grundskola	-639,0	-635,2	-3,8	1 %	-603,3
Särskola	-19,7	-22,3	2,6	12 %	-23,0
Övrigt	0,0	0,0	0,0		0,5
Nettokostnader	-1 210,7	-1 215,9	5,2	0 %	-1 152,9

Vårdnadsbidraget har budgeterats under förskola men redovisas i utfallet under pedagogisk omsorg. Budget är 1,0 mnkr och utfallet är 0,7 mnkr.

Öppen förskola

Öppna förskolans kostnader budgeterades till 4,2 mnkr och det ekonomiska utfallet är i nivå med budget.

Förskola

Nettokostnaderna för förskola är sammantaget högre än budget och beror främst på de högre kostnaderna för tilläggsbelopp. Det är fler barn med tilläggsbelopp än budget och kostnaden per barn är något högre än budget.

Förskola (mnkr)	Avvikelse
Centralt	-0,5
Elevstöd	-1,9
Täbys kommunala verksamhet	0,8
Grundbelopp	2,7
Tilläggsbelopp	-4,7
Summa	-3,6

Inom elevstöd är kostnaderna för specialplaceringar högre än budget och har genererat en negativ avvikelse.

De kommunala förskolorna redovisar sammantaget ett överskott (positiv avvikelse). Erikslunds förskola redovisar ett överskott medan den nystartade Trädgårdsstadens förskola redovisar ett underskott.

Kostnaderna för grundbelopp är lägre än budget och en positiv avvikelse redovisas. Antalet barn är ungefär det samma som budgeterat. Avvikelsen beror dels på att kostnaderna för pengarna som ges till de förskolor som har en hög andel pedagogiskt högskoleutbildad personal är lägre än budget. Dels på att kostnaderna för vårdnadsbidrag redovisas under pedagogisk omsorg medan budgeten redovisas under förskola.

Pedagogisk omsorg

Nettokostnaderna för pedagogisk omsorg innehåller kostnader för familjedaghem och vårdnadsbidrag. Kostnaderna är lägre än budget och en positiv avvikelse redovisas. Det är färre barn i pedagogisk omsorg jämfört med budget och antalet familjedaghem har minskat jämfört med tidigare år. Den positiva avvikelsen minskas av att vårdnadsbidraget ingår i utfallet med 0,7 mnkr, men inte i budgeten.

Fritidshem

Nettokostnaderna för fritidshem är lägre än budget och beror till stor del på att de kommunala skolorna redovisar en positiv avvikelse för fritidshem som främst kommer från tidigare års överskott.

Fritidshem (mnkr)	Avvikelse
Centralt	0,1
Elevstöd	1,3
Täbys kommunala verksamhet	7,3
Grundbelopp	0,5
Särskolan	-1,1
Tilläggsbelopp	-2,1
Summa	5,9

Elevstödet för specialskolor och skolskjuts är lägre än budget och har genererat en positiv avvikelse.

Utfallet av kostnaderna för grundpeng är i nivå med budget. Antalet yngre elever med grundpeng i fritidshem är färre än budget medan antalet barn i de äldre åldrarna, med en lägre peng är fler. Det innebär att kostnaderna för grundpeng till fritidshem sammantaget följt budget trots att det totala antalet elever är fler.

Kostnaderna för tilläggsbelopp är däremot högre än budget och har genererat en negativ avvikelse. Avvikelsen beror på att det är fler barn än budgeterat. Även kostnaderna för fritidshem i särskolan är högre än budget.

Förskoleklass

Nettokostnaderna för förskoleklass är lägre än budget och kan främst hänföras till de kommunala skolorna som redovisar en positiv avvikelse.

Kostnaderna för tilläggsbelopp är högre än budget och minskar den positiva avvikelsen. Det beror på att kostnaden per elev med tilläggsbelopp är högre än budget, antalet elever är in nivå med budget. Kostnaderna för grundpeng är i nivå med budget.

Grundskola

Nettokostnaderna för grundskola är högre än budget och en negativ avvikelse redovisas. Det finns variationer inom verksamheten. Kostnaderna för centrala medel, elevstöd och grundpeng är lägre än budget medan kostnaderna för Täbys kommunala verksamhet, särskolan och tilläggsbelopp är högre än budget.

Grundskola (mnkr)	Avvikelse
Centralt	2,9
Elevstöd	1,2
Täbys kommunala verksamhet	-5,0
Grundbelopp	5,9
Särskolan	-1,1
Tilläggsbelopp	-7,7
Summa	-3,8

De centrala kostnaderna är lägre än budget och den positiva avvikelsen består främst av återstående medel som sparats för att finansiera uppstarten (2012-2014) av det fleråriga teknikprojektet, KomTek (1,5 mnkr).

Kostnaderna för elevstöd är lägre än budget och beror främst på lägre kostnader för specialpedagogiska medel för årskurs 4-6 och årskurs 6-9 där färre elever än budgeterat uppfyllt kriterierna för att få dessa medel.

Täbys kommunala skolor redovisar en negativ avvikelse där nästan hälften är underskott från föregående år. I underskottet ingår det ackumulerade underskottet från Gribby gård på 10,5 mnkr vilket innebär att summa avvikelse för övriga skolor sammantaget är ett överskott. Se tidigare avsnitt om *Täbys kommunala verksamhet*.

Kostnaden för grundpeng är lägre än budget på grund av färre elever än budgeterat. Budgeten baserades på en befolkningsprognos med ett högre antal barn i skolåldern än utfallet.

Kostnaderna för de elever som går i särskolan men läser enligt grundskolans läroplan är högre än budgeterat på grund av att dessa elever är fler än budget. Det kompenseras dock av att det är färre elever som läser enligt särskolans läroplan, se vidare avsnittet om *särskola* nedan.

Kostnaderna för tilläggsbelopp är högre än budget och beror främst på att det är fler elever än budget. Kostnaden per elev är lägre än budget och kompenserar till viss del det högre antalet elever.

Särskola

Nettokostnaderna för särskolan är lägre än budget och en positiv avvikelse redovisas. Avvikelsen beror på att det är färre elever än budget som läser enligt särskolans läroplan. Antalet elever som går i särskolan har minskat de senaste åren och de som finns kvar kostar mer per elev än budget och minskar den positiva avvikelsen.

Uppföljning av kostnadssänkningar

Nämndens kostnadssänkningar beslutade i VP 13 uppgår till 4,2 mnkr. Kostnadssänkningarna har genomförts genom att kostnaderna för undervisningsstöd för elever som riskerar att inte bli behöriga till gymnasiet på 1,5 mnkr har tagits bort. Kostnader har sänkts för skolskjuts till särskola med 0,5 mnkr, särskilt undervisningsstöd i årskurs 4-6 med 1,8 mnkr och centrala medel med 0,4 mnkr.

Volymer

Antalet barn med grundpeng i de olika verksamheterna framgår av nedanstående sammanställning. Antalet barn har ökat jämfört med föregående år för alla verksamheter utom för pedagogisk omsorg och sarskola.

BGN	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Antal barn och elever med grundbelopp	2013	2013	Antal	%	2012
Förskola	3 998	4 004	-6	0 %	3 947
Pedagogisk omsorg	85	131	-46	35 %	110
Fritidshem	4 270	4 127	143	3 %	4 004
Förskoleklass	987	978	9	1 %	969
Grundskola	8 026	8 102	-76	1 %	7 807
Sarskola	38	49	-11	22 %	45

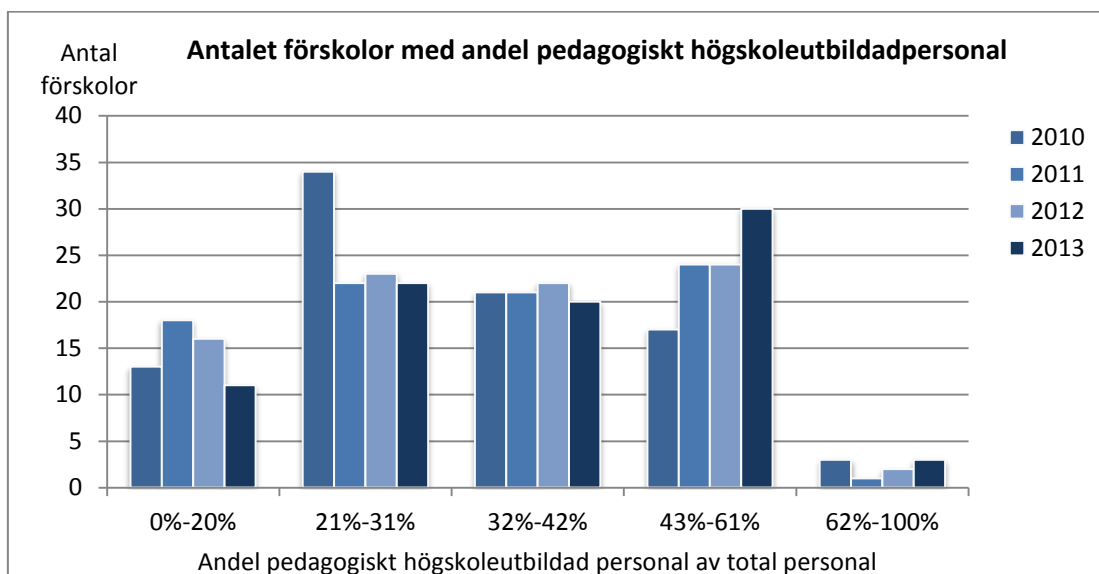
Jämfört med budget så är det främst pedagogisk omsorg, fritidshem och grundskola som avviker. Antalet barn i pedagogisk omsorg är färre än budget.

Antalet barn i fritidshem är fler än budget och det är de äldre åldrarna (10-12 år) som avviker. Andel barn som går i fritidshem i de äldre åldrarna har ökat jämfört med tidigare år.

I grundskolan är det färre antal barn jämfört med budget och det fördelar sig ungefär lika i de olika åldersklasserna. Budgeten baserades på en befolkningsprognos med ett högre antal barn i skolåldern jämfört med utfallet.

Antalet barn som går i förskolor som är berättigade till en högre peng för att de har en hög andel pedagogiskt högskoleutbildad personal på 43 % eller högre var 1 493 stycken, antalet har ökat med 84 stycken jämfört med föregående år men är ca 450 stycken färre än budget.

Fördelning på hur stor andel pedagogiskt högskoleutbildad personal förskolorna i Täby har framgår av nedanstående diagram. Gruppen förskolor som har en högre andel än 43 % har ökat markant 2013.

Antalet barn och elever med tilläggsbelopp har ökat de senaste åren. Den största ökningen är inom grundskolan. Andelen elever med tilläggsbelopp i förhållande till det totala antalet elever i skolan är högre än budget och har ökat jämfört med föregående år. Antalet elever med tilläggsbelopp framgår av nedanstående sammanställning.

BGN	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Antal barn och elever med tilläggsbelopp	2013	2013	Antal	%	2012
Förskola	113	94	19	20 %	98
Fritidshem	107	81	26	32 %	95
Förskoleklass	22	24	-2	8 %	19
Grundskola	189	110	79	72 %	139

Nyckeltal

Nettokostnaden per barn och elev för de olika verksamheterna framgår av nedanstående sammanställning.

BGN	Utfall	Budget	Avvikelse		Utfall
Nettokostnad per barn och elev (kr)	2013	2013	kr	%	2012
Förskola	-96 104	-94 602	-1 502	2 %	-93 209
Pedagogisk omsorg	-89 821	-86 183	-3 638	4 %	-85 936
Fritidshem	-25 624	-26 178	554	2 %	-25 650
Förskoleklass	-49 559	-49 438	-121	0 %	-47 487
Grundskola	-79 259	-78 668	-592	1 %	-77 382
Särskola	-524 004	-455 020	-68 984	15 %	-512 464

Nettokostnaden per barn och elev är exklusive nettokostnaderna i den kommunala verksamheten. Nettokostnad per barn i förskola och pedagogisk omsorg har justerats i budget och föregående år med hänsyn till flytt av vårdnadsbidrag.

Nettokostnaden har ökat för förskola, pedagogisk omsorg och särskola. De högre kostnaderna för tilläggsbelopp inom förskola är den främsta anledningen till en högre kostnad per barn inom förskola. För pedagogisk omsorg är det främst de fasta kostnaderna som ska fördelas på det minskade antalet barn som påverkat kostnaden per barn. Kostnaden per elev i särskolan är starkt beroende av de enskilda elevernas behov. Behovet är högre för de elever som går idag jämfört med budget och föregående år.

Eftersom andelen äldre barn, med en lägre peng, i fritidshemmen har ökat påverkar det nettokostnaden per barn så att den blir lägre. Den något högre nettokostnaden per barn för förskoleklass och grundskola beror främst på de högre kostnaderna för tilläggsbelopp.

Investeringar

Årets investeringar uppgår till 120,4 mnkr, vilket innebär lägre utgifter än budget och därmed en avvikelse på 82,4 mnkr. Avvikelsen beror främst på förseningar i ombyggnationen av Näsbyarksskolan och om- och tillbyggnaden av Drakskeppsskolan samt lägre utgifter i samband med en översyn av utökning av kapaciteten i området i Täby kyrkby.

BGN (mnkr)	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse	
			mnkr	%
<i>Nya skolor och förskolor</i>				
Ny skola och förskola västra Täby	25,4	19,9	-5,5	28 %
Ny skola och förskola Arninge/Ullna	0,5	4,6	4,1	89 %
Ny förskola nordöstra Byle (Trädgårdsstadens förskola)	6,9	3,8	-3,1	82 %
Ny skola och förskola Galoppfältet	0,0	1,0	1,0	100 %
Ny förskola Arninge	3,2	5,0	1,8	36 %
<i>Tillbyggnader/ombyggnader</i>				
Ombyggnad Näsbyarksskolan	58,8	120,0	61,2	51 %
Om- och tillbyggnad Drakskeppsskolan	0,8	9,6	8,8	92 %
Renovering Kyrkskolan	18,7	19,4	0,7	4 %
Utökning Täby kyrkby	1,0	12,0	11,0	92 %
Verksamhetsanpassningar (mindre ombyggnationer)	3,7	5,0	1,3	26 %
Inventarier m.m.	1,4	2,5	1,1	46 %
Summa investeringar	120,4	202,8	82,4	41 %

Budget 2013 inklusive ombudgetering med 31,7 mnkr

De investeringar som pågått under 2013 är främst ombyggnad av Näsbyarksskolan, med en årsbudget på 120 mnkr, projektering av ny skola och förskola i västra Täby med en årsbudget på 19,9 mnkr samt projektering inför renovering och tillbyggnad av Kyrkskolan med en årsbudget på 19,4 mnkr. Projektet ligger före tidplan och en avvikelse redovisas för 2013 men den totala budgeten beräknas hålla.

Upphandlingen av paviljonger i samband med ombyggnationen av Näsbyarksskolan blev överklagad, vilket har bidragit till att evakuering inte kunnat genomföras enligt plan. Att evakueringen har förskjutits, i kombination med svåra markförhållanden, har lett till att byggandet försenats med lägre utgifter än årets budget som följd. Avvikelsen uppgår till 61,2 mnkr. Den nya skolan beräknas stå färdig höstterminen 2015.

Projektering av den nya skolan och förskolan i västra Täby (Brinkskolan och Brinkens förskola) har pågått under året och skolan beräknas stå klar till höstterminen 2015.

Det planerade genomförandet av en om- och tillbyggnad av Drakskeppsskolan kräver en förändring av detaljplanen. Detta har lett till att projektet försenats. Lägre utgifter än budget och en avvikelse på 8,8 mnkr redovisas till följd av förseningen.

Under året har även en utredning pågått gällande utökning av kapaciteten i Täby kyrkby för att på olika sätt bereda plats för ett ökat antal elever i området. Bland annat har Byleskolan försetts med paviljongbyggnader som ska rymma 50 elever. Projektet har en årsbudget på 12 mnkr och redovisar lägre utgifter och därmed en avvikelse på 11 mnkr för 2013.

En ny förskola i Arninge är under planering och en förstudie med syfte att kartlägga förutsättningarna för projektet har genomförts. Förskolan beräknas stå klar hösten 2015. Del av förskolan ska kunna fungera som skola för förskoleklass och årskurs 1-3 fram till dess ny förskola/skola står klar. Likaså har planering för en ny skola och förskola i Arninge/Ullna pågått under året. På grund av överklagande och därigenom förseningar redovisas lägre utgifter än budget med en avvikelse på 4,1 mnkr.

Under året har förskolan i nordöstra Byle, Trädgårdsstadens förskola, färdigställt. Förskolan öppnades i februari och drivs i kommunal regi under Byleskolans resultatenheter.

De inventarier som anskaffats av skolorna under året är framförallt möbler och teknisk utrustning.

Bilaga

Ekonomisk årsrapport 2013 för Täbys kommunala verksamhet